

Для впровадження smart-освіти, в першу чергу, необхідні високий рівень технологізації та автоматизації навчального процесу, забезпечення максимальної мобільності для надання можливості доступу до високошвидкісного Інтернету де завгодно та коли завгодно, а педагоги повинні володіти високим рівнем технологічної компетенції [4].

Більшість сучасних студентів технічно і психологічно готові до використання мобільних технологій в освіті, і необхідно розглядати нові можливості для більш ефективного використання потенціалу мобільного навчання.

Вирішення цього завдання вимагає організаційної зусиль з боку керівників освіти, дослідницької та методичної роботи вчених і викладачів щодо впровадження стратегій, форм і методів мобільного навчання в навчальний процес вищих навчальних закладів.

Список використаних джерел

1. Корсунська Л.М. Корейська концепція SMART-освіти: загальне навчання, цифрові підручники і SMART-школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.
2. Колін К. К. Інноваційний розвиток в інформаційному суспільстві і якість освіти. // Відкрита освіта, № 3 (74), 2009.
3. Кіяновська Н. М. Поняття електронного навчання в контексті сучасної педагогічної науки / Кіяновська Наталія Михайлівна // Достижения высшей школы – 2012 : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., (17-25 листопада 2012 р.), м. Софія (Болгарія). – Софія: БялГрадБГ, 2012. – С. 50-53.
4. Зарецкая С. Дистанционное обучение в современном мире / Серия: Социально-экономические проблемы стран Запада. М.: ИНИОН РАН, 2002.

Панюшкіна Є.О.,

студентка II курсу кафедри дизайну Київського університету культури м. Київ
Науковий керівник: Сапак Н.В.,
кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри дизайну ВП «Миколаївська філія
Київського національного університету
культури і мистецтв», м. Миколаїв

НАВІКИ СТАВ СТАЛЕВИЙ СОЛДАТ

Монументальна скульптура самий зримий з усіх видів скульптури. Вона істотно доповнює міське середовище, виступаючи єдиним ансамблем з архітектурою, має великий пізнавальний і емоційний вплив на людину. У вітчизняному мистецтві монументальна пластика отримала особливий розвиток

в 1960-70-х роках у зв'язку зі святкуванням ювілейних дат закінчення Другої світової війни. Виразні фігури захисників Вітчизни, великі меморіально-скульптурні комплекси з'явилися в місцях військових дій. Багато відомих і молодих художників працювали над увічненням образів героїв війни. Одним з найзначніших монументів, створених в Україні, став «Сталевий солдат» Ю.А.Макушина.

Вибір теми дослідження безпосередньо пов'язаний з творчістю відомого миколаївського скульптора, народного художника України Ю.А. Макушина, а також участю Я.І.Гавлик, діда автора дослідження, у спорудженні Кургану Слави під Новою Одесою.

Статей на дану тему достатньо. Однак вони носять в основному публіцистичний характер. Детальна інформація про створення монумента наведена в краєзнавчому виданні Л.А.Севериної, присвяченому творчій діяльності сім'ї Макушиних. Мистецтвознавчий аналіз скульптури наведено в статті Н.В.Сапак доцента МФ КНУКіМ.

У творчій біографії відомого миколаївського скульптора Ю.А. Макушина є ряд робіт, присвячених війні. І, перш за все, найзначніший його твір, що отримав в народі назву «Сталевий солдат». Ю.А. Макушин прийшов працювати в Миколаївські художньо-виробничі майстерні в 1971 році після закінчення Ленінградського інституту живопису, скульптури і архітектури ім. І.Рєпіна. Через три з половиною роки йому було доручено створити скульптуру для Кургану Слави, яка стала знаковою в його творчості і одним з найзначніших монументів, присвячених Другій світовій війні. Зі спогадів скульптора відомо, що творча робота зі створення фігури солдата була виконана (спільно з дружиною І. В. Макушиной) в найкоротші терміни.

Ще задовго до ювілейної дати, в 1969 році було вирішено встановити пам'ятний знак у вигляді багнета в горіховому сквері Нової Одеси. Але ветеран війни Ф.П.Турушев, висунув ідею перенесення знака «Багнет» на курган за місто на місце символічної могили тисяч бійців III Українського фронту, які полягли тут навесні 1944 року при форсуванні Південного Бугу в ході Березнегувато - Снігурівської наступальної операції. Роботи зі спорудження Кургану Слави почалися в 1970 році. Як згадували учасники установки монумента, в числі яких був Я.І. Гавлик, всі від проектувальника до робочого розуміли важливість події.

Створений меморіальний комплекс унікальний максимальною висотою скульптури, технікою виконання фігури солдата, сміливістю його транспортування і установки. Але, перш за все, в Кургані земля з 645 братських солдатських могил на території Миколаївської області.

Висота кургану 23 метри, висота скульптури з нержавіючої сталі - 11 метрів. Композиція велична і виразна, вона передає фігуру воїна, що йде в атаку. Простір перед монументом відкрито. Могутній постамент зі скульптурою підноситься над автомагістраллю, його видно здалеку з усіх боків. Автори (скульптори і архітектори В.Бутаков, А.Кавун) проявили особливе вміння, органічно поєднавши скульптуру з навколишнім природним

середовищем. За солдатом степовий простір Миколаївської землі. На відміну від інших більш традиційних пам'ятників, які статично передають стан скорботного спокою, тут переданий ефект активного руху. Напружено вдивляючись вдалину молодий солдат, стрімко йде в бій. Поворот голови, широко розгорнуті плечі, міцна рука впевнено стискає автомат – все це створює враження непереборної волі і активної дії. Фігура підкреслює динаміку бою, міць і відвагу людини, яка стала захисником і визволителем своєї землі.

Пам'ятник унікальний не тільки виразною композиційною динамікою, а й матеріалом. Фігура солдата виконана з нержавіючих сталевих листів, виготовлених на заводах Миколаєва, що робить його досить легкою і пластичною для свого розміру. Завдяки "листової" збірці при попаданні сонячного світла скульптуру видно з великої відстані. Фактура матеріалу дивним чином поєднала фігуру з природним ландшафтом. А стан погоди порізнному дозволяє сприймати образ героя – під хмарним небом фігура солдата набуває важкий сірий відтінок, немов нагадує нам про скорботу, біль, смуток; на заході сонця вона стає червонуватою, як пролита кров; під весняним блакитним небом немов летить, настільки прозора і невагома.

Гігантську скульптуру транспортували до місця установки водним шляхом, так як міські електромережі не дозволили перевезти її по дорогах. Скульптуру доставили баржею по воді до Нової Одеси, від берега танковими тягачами на спеціально виготовлених полозах дотягнули до Кургану. На місці змонтували і закріпили на сталевих палях і рамі, яку залили бетоном.

8 травня 1975 року, на честь 30-річчя Перемоги над фашизмом у Новій Одесі було урочисто відкрито монумент «Сталевий солдат». В першій великій роботі Ю.А.Макушина виявились характерні й для подальшої його творчості риси: героїчна патетика в створенні образу захисника вітчизни, не традиційність засобів художньої виразності, сміливість у вирішенні технологічних завдань. Монумент став втіленням світлої скорботи і пам'яті на століття, а майстерність і оригінальна технологія виготовлення скульптури – школою для багатьох скульпторів. Цей пам'ятник був визнаний одним з кращих зображень воїнів Другої світової війни.

Список використаних джерел

1. Митці України: енцикл. довід. /Упор. М.Г.Лабінський, В.С.Мурза; за ред.. А.В.Кудрицького. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1992.
2. Николаевцы (1789-1999): энциклопедический словарь. – Николаев: Возможности Киммерии, 1999.
3. Сапак Н.В. Юрий Андреевич Макушин. Скульптор и педагог. // Соборная улица, 2015. № 3-4. – С.127-130.
4. Северина Л.А. Николаев и Макушины: Экскурсия по городу. Издательство НУК, - Николаев, 2009.